

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl. 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la
„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe pătariul I. Ianuarie-Februarie-Martiu al anului 1896, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni poștale (Posta utalvány — Pos'-Anweisungs.) Numele prenumerantului al comunei, unde se află cu domiciliul și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament s'a sfârșit cu ultima Decembrie 1895, să-și înnoască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită a sista expedarea toții.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

Crisă în sinul „martirilor”.

Înainte de a purcede la subiectul propriu al acestui articol, trebuie să ne dăm samă de titlul ce l'am dat articolilor noștri.

Crisa are deja morți și vulnerați

Protestul dlui Dr. Lucaciu et cons. ne spune, că în întrunirea din 11 c., după-ce disidenții n'au isbutit să dea vot de blam președintelui Dr. Rațiu, dd. Dr. D. P. Barcian, D. Comșa și Dr. V. Fodor și-au dat demisiunea din comitet, er „Tribuna” a publicat declarațiunea dlui N. Cristea, prin care abdice de postul de sequestri curator și totodată se retrage de pe terenul politic.

Va să dică, comitetul desființat de putere, se desființează deja și de sine.

Are trei membri pribejiți, pe E. Brote, S. Albini și A. C. Popovici, carii din străinătate organizează conjurația contra colegilor lor de acasă, pentru că n'au avut virtutea să fugă și ei ca să devină laudați la „Orpheul” din Bucuresci prin dl Sturdza. ei au avut slăbiciunea a se supune legilor ungurești și a se duce la odihnă în temniță.

Are trei „martiri” pe N. Cristea, Dr. D. P. Barcian și D. Comșa și un candidat pe Dr. V. Fodor — morți, — iar ceilalți toți sunt vulnerați, ba nouă ni se pare, că archimartirul Dr. Lucaciu s'a sinucis chiar....

De ar fi, ca furtuna, care a devastat în sinul comitetului național, carele ca comitet între împrejurările date și așa nu mai putea desvolta activitatea ce i-o cere partidul național, — să aibă efectul ce'l produce furtuna elementelor în natură — curățirea aerului de miasmele otrăvitoare, limpedirea situațiunii, ca poporul român să-și deschidă odată ochii și să-și pună încrederea numai în bărbați, carii o merită, numai în oameni de caracter.

Să vedem acum, care pot fi cauzele pornirii lui Lucaciu contra Rațiu?

Cestiunea este: Să se conducă partidul național de aici din patria noastră sau din România?

Dr. Rațiu dice: de aici și încă de astă dată prin mine și amicii mei, cari am suferit și temniță pentru ea.

Brote dice: ba din Bucuresci prin mine, carele sum omul de încredere alui Sturdza și ca atare sum inițiat în secretele diplomației, cunosc „situațiunea esternă” și posed promisiunea lui Sturdza, că în Viena, se va întrepune pentru realizarea programului nostru.

Politica lui Rațiu este sinceră, neinteresată, pe față și în consonanță cu opiniunea publică de aici și din România profesată chiar și de „Tribuna” de mai nainte, când Slavici protesta sus și tare contra ori-ce amestec a partidelor din România în afacerile noastre politice.

Brote însă este tot cel vechiu, un om fals, carele toate situațiunile voese să le exploateze în favorul său, usând de credulitatea oamenilor naivi, carii ușor uită și păcăliturile, dacă cel ce-i păcălesce scie bine poza, și el în astă privință emulează cu cel mai prospăt tovarăș al său Dr. Lucaciu.

Planul său este evident din scrisoarea sa confidențială adresată către „amicii sei” întruniți în „conventiculul” din Brașov, scrisoarea, carea nu era menită pentru publicitate, și pe care este posibil să nu o fi cunoscut nici părintele Lucaciu, când s'a angajat să-i facă pe agentul contra lui Dr. Rațiu.

„Presentarea memorandumului, procesele politice, spargerea comitetului național prin eesilarea unora (Cine va eesilat? Red.) și întemnițarea altora, sguduirile în pozițiunea „Tribunei” (Asta, asta! Red.), desfășurarea cestiunii naționale în parlamentul român, alianța naționalităților, disolvarea partidului nostru prin guvern, actul de grațiere, schimbările în guvernul României și încordarea situațiunii esterne, etă un șir de fapte petrecute dela 1892 încôce, cari pe noi ne ating foarte de aproape”... (veți scrisoarea „eesilaților” publicată în numărul precedent).

Etă Brote în figura sa adevărată.

Unicul punct este din toate acestea de care el într'adevăr se interesează „Sguduirile în pozițiunea „Tribunei”. Pentru-că după-ce a fost dat afară din postul ce l'a avut la consistoriul archidieceșan din Sibiu, pentru operațiunile sale financiare cu ocaziunea convertirii efectelor de peste jumătate de milion, „Tribuna” i-a creat poziție încă pe când era a unei societăți pe acțiuni, pe care o a dus la liquidare, aceea i-a făcut posibil ca după-ce sleise capitalul social, să mai angajeze și pe Mocionesci la susținerea ei cu vr'o 6000 fl. ca apoi după-ce le-a mâncat banii, tot prin „Tribuna” să-i terfelescă și să-i declare de trădători naționali, — „Tribuna” l'a pus în poziție ca după-ce a pus mâna pe „Institutul tipografic” cumpărat dela licuidatori pe un preț bagatel, să ajungă mare și tare în comitetul național, să-și declare foile de organe ale partidului național, și totodată să le angajeze și de organe ale dlui Sturdza pe când era încă șef al opoziției în România, — er când a fugit în România de răspunderea pentru politica inaugurată de el a vëndut cu preț dublu „Institutul tipografic” comitetului național, ca după intrarea în temniță a proprietarilor, tot el să dispună de colonele „Tribunei” și să

facă servitii de partid potențate dlui Sturdza în contra dispozițiunilor proprietarilor ei, carii nu voiau să se identifice nici cu un partid din România. Cu un cuvânt numai dispunând de „Tribuna” s'a putut Brote viri în grația lui Sturdza, carele pentru serviciile făcute s'a aflat îndemnat ași lauda publice fuga lui și a reproba pe colegii lui din comitet, cari și-au ținut de datorință a salva flamura sub care au luptat chiar și cu martiriul. În fine tot numai după „Tribuna” a trăit fără griji și în România, și a dus rol de frunte, er vrednicul său coleg Septimiu Albini și dela pribegire încôce și-a tras salariul de 1400 fl. anual până la punerea sequestrului prin Dr. Rațiu pe „Institutul tipografic”.

Nu „încordarea situațiunii esterne” a mișcat pe E. Brote, ca să submineze pe comitetul național și cu deosebire pe președintele său, ci sequestrul dlui Dr. Rațiu, prin care s'a vădut în pericol de a scăpa din mână deoparte o țiftă bună de lapte, er de altă parte mijlocul de a se impune și a teroriza fără de care aji-mâne se va reduce și în România și în ochii dlui Sturdza la adevărata lui valoare, la valoarea unui intrigant politic, unui speculant de profesiune.

Pe astă cestiune privatissimă a sa, Brote, care tinde a trece de Kossuth-ul românilor, nu se sfiesce de a o „converti” în marea cestiune a tuturor Românilor, și ca lucrul să apară și mai serios, adunându-și curtea sa, se constituie în partid național de „exilați” și o agităză prin un act oficial subscris de el ca președinte, de S. Albini ca secretariu și A. C. Popovici — de care e păcat, că a ajuns în societatea lor — ca membru, să dicem diplomatic, unde cu deosebire trebuie să ținem cont de parlamentul român, de schimbările în guvernul României și de încordarea în situațiunea esternă.

Dar nu se mulțămesc numai cu acel ordin de „eesilați”, ci trâmte mai întâiu pe dl Diamandi Manole, om simpatic, bun de gură, carele capacitate odată despre un lucru, că este în interesul cauzii naționale, îl îmbrățișează și propagă cu entuziasm, și om și cu conexiuni de amicitie și de rudenie între membrii comitetului, ca acela să capaciteze în felul său pe unde-i va afla pe membrii comitetului, după aceea pe Dr. Lucaciu, pe idolul tinerimei, pe sârbătoritul „Imperator” al Ligei, ca cu elocuența-i cunoscută să capaciteze pe colegii sei dacă se poate, er în cas de necesitate să amenințe pe Dr. Rațiu, numai ca la redacția „Tribunei” să nu se întemple nici o schimbare, ci tot Russu-Șirianu să dispună și mai departe după ordinul primit dela unchiul său Slavici, și dela Brote pentru-că dela asta depinde portofoliul lui Sturdza etc. etc.

Er Dr. Lucaciu primesce acest rol herostratic.

„Aceia, carii au înscenat scandalurile dela „Tribuna” — scrie „Epoca” din Bucuresci — au silit acum pe Drul Lucaciu, prin cine scie ce amenințări, să se oblige de a restabili statu quo ante în redacțiunea „Tribunei”; sau de nu va reuși, să

cără dimisiunea Drului Rațiu. Cel din-tău lucru l'a încercat cu prisosință Drul Lucaciu lăsând la o parte atât principiile, cât și drépta judecată, — vina sa nu este dacă n'a reușit”.

„Mare, nemărginit de mare a trebuit să fie presiunea, ce s'a eserciat asupra Drului Lucaciu, pentru ca acesta să vină în sinul comitetului cu asemenea pretensiuni contrare intereselor naționale românești.”

Concedem și noi, că a trebuit să fie „mare” aceea, ce a înduplecat pe Drul Lucaciu la un astfel de lucru, de care nu l'ar fi crezut capace nici inimiții lui personali, acela însă n'a putut fi „presiune”, ci presiune a fost aceea, ce s'a făcut asupra Drului Rațiu deslipind de el chiar și pe aceia, carii împreună cu el s'au supus robiei pentru flamura dela care se încercău să-l abată.

Și Dr. Rațiu n'a cedat presiunii, și asta este ceea ce impune respect față de persoana drului Rațiu chiar și adversarilor sei politici.

Noi credem că E. Brote va fi sugerat lui Diamandi Manole și lui Lucaciu astfel de motive pentru ca să facă presiune cu ele asupra comitetului, nu credem însă că dl Sturdza ministrul președinte al României să fi autorizat nici pe D. Manole, nici pe Dr. Lucaciu și nici chiar pe Brote ca să lanseze pe aici astfel de argumente, pentru că de o parte nu-l ținem capace de a primi angajamentele care i-se atribuie, er de altă parte nu ținem pe guvernânții noștri atât de setoși de pacificarea Românilor încât în acest scop să cără chiar și intervențiunea guvernului din România.

Dar chiar să admitem și o imposibilitate ca acesta, dl Brote îl înșelă și pe dl Sturdza, când prin conventiculul convocat de el la Brașov, al cărui concludere el le-a făcut în Bucuresci și le-a trâmte la Russu-Șirianu ca să le propună în Brașov, — pentru a seduce pe elementele estreme de aici, enuncie următoarea soluțiune:

Considerând, că succesele luptei politice din ultimii ani se datoresc întransigenței cu care programul național român a fost susținut, probelor de neobosită opoziție și separării depline de către tendențele magiare, subscrișii exprimă părerea, că este necesar a susține acest program și mai departe în același metod, — pentru-că dl Sturdza ca guvern în România nu s'a putut angaja să menajeze aici o politică întransigentă între români, ci pôte o politică de „îndulcire” cum se croia în cei doi „Milleniuli” publicați tot la comanda lui Brote din pēna lui Slavici în „Tribuna” nainte de sequestru.

Dar în fine, ce va să dică pentru noi „desfășurarea cestiunii naționale în parlamentul român”?

Etă ce: „Avem să ne abținem cu toții dela ori-ce act de agitație în afacerile interioare ale statelor vecine, și în special ale monarhiei Austro-ungare” (Răspunsul dlui ministru președinte Sturdza la interpelețiunea lui Ionel Grădiștean în cestiunea națională. Red.)

Și ce putem spera dela „schimbările în guvernul României?”

Tot aceea, ce se manifestă în răspunsul de mai sus, plus pôte ca dl Brote, pretinsul om de încredere al dlui Sturdza, să pôta duce o viață și mai comodă în București, se mai pôta scôte la ivelă sub numele său ca „Vice-președintele comitetului național român din Transilvania și Ungaria” o broșură scrisă de Slavici, Popovici și alții, cum a fost cea din anul trecut, în care tot ce este produsul literar al lui este numai patimă, calumnie și minciună, — dar bine plătită, —

și pôte i-se va mai face posibil încă odată lui Russu-Șirianu, ca să călătorască, cum a călătorit din restul speselor pentru „congresul naționalităților” pela Paris, Londra etc., ca să vadă cu ochii acele lucruri, pe cari în călătoria din anul trecut nu le-a vădut, ci le-a copiat din Baedeker și le-a publicat în „Tribuna” ca pe studiul său.

Dar toate acestea pot fi numai interesele personale ale lui Brote și uneltelor sale, nu însă ale Românilor de aici, care în urma astorfel de „considerații” din ce în ce devin tot mai suspicioși și mai persecutați.

Er în privința speculației la „încordarea situației externe” accentuată acum și de „diplomatul” Brote, noi ne-am spus vederile când am censurat „La finta” diplomatului Cristea, și și de astădată protestăm contra amăgirii loialului și patrioticului popor român cu astfel de aspirațiuni străine de sufletul lui.

Din noua campanie alui Brote se pôte convinge și dl Sturdza, că pe cine ocrotesc, dacă este adevărat, că dsa îl ocrotesc, și dacă atât de mari sunt meritele lui din trecut pentru dsa încât nu se cuvine ca să se scuture de el pur și simplu, are modru de a-l remunera în alt mod.

Este econom calificat, și dacă testimoniul primit dela fondurile archidieceșane nu-l disqualifică pentru moravurile din România, deie-i un post bine dotat la bunurile Coronei. Tot asemenea pôte căpătuși la vr'o catedră și pe Septimiu Albin, dacă defraudarea de 1200 fl. dela scôla civilă de fete a „Asociațiunii transilvane” în calitatea sa de director al scôlei, nu-l disqualifică în România, precum nu l'a disqualificat pentru postul de redactor al „Tribunei” și apoi de membru și secretariu al comitetului național, cestiunea de existență a lor și a soților lor de aici însă, nici d-sa, nici alții se nu o considere de cestiunea noastră națională.

Etă adevărată cauză a crizei în sinul martirilor, — cestiunea personală alui Eugen Brote!

Etă marea cauză „națională” în al cărei serviciu s'a pus „marele” conducător național și „martir” Dr. Lucaci!

Revista politică.

În ședințele din urmă ale dietei ungurești s'au făcut și alegerile de întregire a unor comisii dietale. Când s'a comunicat rezultatul, au protestat membrii din opoziție, că și deputații croați au luat parte la alegerea membrilor din comisiune, instituită anume numai pentru afaceri d'ale Ungariei. Prim-ministrul, Baron Bánffy a constatat, că de decenii s'au făcut aceste alegeri tot în chipul acesta, dar că el n'are nimic în contră, ca în săptămâna asta să se mai facă încă odată aceste alegeri respectându-se dorința opoziției. Dieta a primit propunerea ministrului. Este în tot cazul un ecou al cestiunilor din Agram și o răspunsare asupra deputaților croați!!

Cabinetul Badenian s'a mai înmulțit cu doi membri. Unul dintre aceștia, mareșalul locotenent Emil cavaler de Guttenberg, denumit ministru al căilor ferate, reprezintă a-a di-

când un ministeriu creat din nou, a cărui sferă de activitate a fost până acum cuprinsă în aceea a ministrului de comerț. Al doilea membru din cabinet este șeful de secție Dr. Eduard Rittner, numit ministru fără portofoliu, care are să reprezinte așa dîcînd continuarea ministeriului instituit pentru Galiția.

Fisionomia cabinetului austriac s'a schimbat prin acesta, și deși nu se pôte imputa nimic însușirilor personale ale noilor minистри, cari ca și ceilalți din cabinetul Badenian, nu sunt de origine parlamentară, totuși construcția politică a guvernului a devenit alta și probabil, că această schimbare își va arăta în curînd și efectele ei.

Tot prim-ministrul austriac, contele Badenian va propune parlamentului o reformă electorală, prin care se va crea a cincia curie, după această reformă vor avea drept de vot toate persoanele de sece bărbătesc, cari au împlinit 24 de ani, sunt îndreptățiți la vot și nepătați. Eclusei dela vot sunt numai acei ômeni, cari stau în ôre-care raport de servitori precum ecșpreșii, ficioarii de casă, vizitii etc. Numărul deputaților de nou sistemizați se urcă la 72, așa că în parlament vor fi cu totul 425 de membrii. După un alt proiect al sub-comitetului comisiei, instituite pentru reforma electorală, vor fi numai 400 de deputați. În toate părțile se schimbă după trebuință și drept legile electorale, numai legea excepțională electorală pentru Transilvania se pare a fi un lucru invariabil. Guvernul unguresc nici nu cetează, să se apuce de ea, de cît se pôte de nedreptă, de frică, să nu-și răscole asupra sa șovinismul caracteristic al întregului parlament unguresc!

* * *

Dr. Lueger, bunul și marele creștin din Viena, a luat cuvîntul în dieta Austriei de jos, când s'a pertractat cestiunea veterinară. Într-atele el a dîs: Poliția noastră veterinară (din Austria) nu e de nici o treabă. Câtă vreme nu se va face nimic în Ungaria în această privință. Epidemia de porci a venit la noi din Ungaria. Autoritățile în Austria n'au nici cel mai mic curagiu, să susțină dreptul lor, îndată ce e vorba de Ungaria.

Fați cu Ungaria ei sunt impotente. Noi cheltuiim în Austria pentru astfel de lucruri enorm de mulți bani, cari sunt aruncați de geaba. Până când nu se va face regula în Ungaria. La reînnoirea pactului cu Ungaria se dîce, că s'a discutat sau se va discuta și despre o convenție veterinară. Spre ce folos este însă un contract cu Ungaria? Asta e întocmai așa, ca și cum ași încheia eu un contract cu un om, care n'are nici un concept despre drept.

Mareșalul țerii (întrerupându-l): Te rog, să te moderezi încâtva. Dr. Lueger: Eu sunt în stare, să vi o dovedesc acesta. Numai atunci i se va putea ajuta economiei noastre, când se va proceda față cu Ungaria fără cea mai mică considerațiune. Față cu acești Unguri, — eu nu știu, să chetă ei unguresce „Bettyari” sau „Magiari” — poți aduce numai atunci rînduială în toate afacerile, când îți aperi interesul tău cu cea mai extraordinară energie. Guvernul este de altmîntrelea un om es-tra ordinar de energic. Față cu Ungurii însă și el și funcționa-ii lui zac... zac, cum nu pot, să mă exprim. Ungurii pot face cu noi, ce vrîu. Noi trebuie, să facem us de drepturile noastre față cu Ungurii, ca să scăpăm economia și industria noastră de o decădîntă și mai mare. — Lueger e tot Lueger, un om harnic.

* * *

Conventul general al bisericei evanghelice de confesiunea austerburgică din Ungaria a decis, să

înainteze o petiție către guvern cu provocare la articolul de lege XX din 1848, ca să se urce subvenția, ce i-o dă statul. Într- motivele acestei petițiuni se dîce, că biserica cheltuiesce pe an pentru scôle, — cari ar cădea în sarcina statului, — 1,587,000 floreni și pentru biserică 75,762 floreni. Această sarcină e așa de mare, încât biserica nu o mai pôte suporta, avînd și alte trebuințe urgente. Din acest motiv și pentru că legile politice bisericesci au scurtat mult pe preoți în venitele lor, este silită biserica, să rîge pe stat pentru urcarea subvenției. Sunt de lipsă 63, 126 fl, ca să se urce salariile a 252 de preoți până la 800 floreni; sunt de lipsă 18,181 fl, ca să se urce salariile a 66 de capelani minimum până la 500 fl; prin legile bisericesci s'au împutinat venitele matriculelor cu 127, 493 fl; la fondul de pensie pentru 695 de preoți, de profesori de teologie, de iuvetări ori de religie și cantori a promis deja statul, că va contribui cu 40 procente din suma trebuincioasă (152,564 fl), pe an deci cu 61,025 fl; contribuția votată fondului general al bisericei de 50,000 fl. se rămîie tot așa; subvenția dată districtelor bisericesci se se urce la 80,000 fl. Tote la un loc fac sumă rotundă cam de 400,000 fl. Petițiunea mai amintesc, că biserica luptă prin unele ținuturi și contra tendințelor naționale, pentru care scop încă au trebuință de bani. Acest memorandum al bisericei evanghelice din Ungaria a fost prezentat printr-o deputațiune ministrului preșident, care a promis tot posibilul. — Trebuie, că cel din urmă motiv îi va fi impus mai mult. E foarte trist lucru, când o biserică întregă se pune pentru bani în serviciul șovinismului magiar. — Apoi, dacă biserica evanghelică din Ungaria cere dela stat urcarea subvenției, dacă statul îi dă pentru fondul general 50,000 fl etc, ce se dîcem noi, biserica greco-orientală, care las, că n'are mai nici un ajutoriu dela stat, ba din contră e persecutată pe toate potecile?! — Nu, statul n'are drept, să cete delă nici o biserică să-i facă servicii de șovinism. Biserica, dacă e națională, națională se fie și să învețe pe credincioșii sei, să-și iubescă cel mai scump odor din lume, limba și nîmul lor. Un bun și adevărat Român pôte fi în același timp și un harnic cetățen al statului. El va și iubi statul, din care face parte, în-ă numai atunci, când vor fi cu sfîntenie respectate drepturile lui sfînte, și bisericesci, și naționale; altfel nu.

De-ar înțelege odată rasa domnitore, că numai în chipul acesta se pôte face dorita pace între popoarele conlocuitoare, că numai în chipul acesta pôte fi statul nostru al tuturor a puternic înlăuntru și înafară!!

* * *

Germania serbeză iubileul de 25 de ani, de când s'a făcut un imperiu mare și puternic. Centrul serbării e Berlinul. Împăratul cuminte ține la diferitele ocațiuni escelente vorbiri. Când a vorbit de creșterea tinerimei, a accentuat cu putere educația religioasă sau creșterea tinerimei în frica lui Ddeu și iubirea de patrie. Singur motivul, că împăratul vrea să aibă ômeni religioși, cu iubire neclintită către biserica lor, dovedesc, că el e foarte cuminte și scie, că această unică condiție garantează fericirea cetățenilor din marea său imperiu!

La cestiunea dotațiunii preoților.

I.

Cariera preotească, după împrejurările între cari au trăit românii până acum, a fost una din cele mai sigure și onorate.

De aceea mulți tineri cu pregătiri frumoase o au preferat altor carieri, er bîtrânii au chiar insistat ca fii lor să se dedice acestei carieri.

Așa a fost până bine de curînd.

Referințele cari au dăinuit aprîpe 42 de ani — încep a se schimba și încă foarte nefavorabil pentru preoți în genere.

Eu nu împărtășesc vederile aceluși stimat confrate, care crede, că preotul nostru are să-și cătîge pâinea de toate dîile după cîrnele plugului sau chiar la lucrări publice, nici nu admit că ar fi în interesul prooțimei noastre și a tagmei preste tot, dacă preotul s'ar reînforce la cămașă albă și cioreci de postav — pentru-că referințele între cari trăim reclamă ca preotul să fie conducătorul poporului în parochia sa — dar și afară de parochie — în contact cu organe străine el trebuie să se prezente de așa, ca să nu fie inferior nici prin esteriorul său, preotului reformat, luteran, unitar și catolic.

Indată-ce am pus cestiunea pe acest punct de vedere — trebuie să me și cuget la mijlocele, cari se recer pentru de a asigura o poziție materială mai favorabilă preotului decît învețtorului — cantorului ori altor funcționari mai subalterni.

Am ținut totdeuna, că un preot se se ocupe în prima linie cu agende, cari cad curat numai în sfera sa preotească — și numai în linia a doua se mai ia refugiu și la economie.

Când dîce economie — departe de mine ca să înțeleg — trafic, arîndă cămătărie, cari îl dejosec în ochii norodului și îl prezintă ca pe un evreu.

Dacă isvorul principal al lui de câștig este economia — atunci e de prisos să se facă preot — biserica atunci puțin folos are de el — poporul și mai puțin căci la totă buna ocaziune îi va dîce, cum dîce mulți preoți de-ai noștri, „nu trăiesc din preoție”. Cel ce a-a cugetă așa dîce, e indifereent de poporul său — puțin îi pasă dacă lumea se călbezește în o bună dimînă.

El are alte ocupațiuni, alte dăveri, alte îi sunt lui pornirile, dar nu cugetul cel pastoresc de a îngriji de înaintarea culturală și materială a credincioșilor sei.

Ajunși să avem atari preoți — am ajuns la un povîrniș fatal pentru biserică preste tot.

Atunci nu mai e disciplină în biserică, nu mai e ambițiune, nu mai e dor de înaintare, și nici rușine de o eventuală dojană ori pedepsă.

Biserica atunci tînjesc de pe o dî pe alta, și nu pôte fi departe cîsul când ai să-i cânti Aleluia.

Alteum înțeleg eu chemarea și misiunea preotului în popor, și alteum datorințele credincioșilor față de pastoriul lor.

Întreb: are poporul lipsă de preot?

Dacă are, trebuie să-i și garanteze o subsistență materială cinstită ca să nu lupte cu nevoi dîlnice și să se cugete a dî ce să mînânce mîne — și să-l tortureze gîndul, încă de pe băncile seminarului ce o fi cu el dacă devine preot.

A-a nu vom avea sucrescîntă în cler și vom ajunge iar dîile fericitului Moga — dacă nu mai rău.

Nici un părinte nu va rêvni ca fiul său să devină preot — ci îi va recomanda altă carieră mai rentabilă.

Ori-cît de idealisti am fi, ori cît am dori să ne jertfim pentru popor și să-l luminăm și conducem la bine, făr' să ne fie asigurată esistența, nu o vom face sau o vom face după ce am vîdut de cele ce ne trebuie, vom privi oficial de un *malum necessarium*, de un ce, ce trebuie făcut când poți, când ai timp și când nu ai altceva de a face.

Astfelu de preoți cari nu trăiesc după venitele ce le oferă parochia sunt ca și cum ar lipsi cu totul și credincioșii ar sta în administrația unui preot din satul vecin — căci ei în îngîmfarea lor ignorăză poporul, îl batjocoresc

și poporul nu află la ei nici mângâiere, nici sprijin, nici căldură.

Ca să-și mai facă de problemă și luminarea poporului, l'omne p'ăzesc, el nu trăiesc delă popor, nu are să se intereseze de soarta lui.

Alte gândiri, alte cugete va fi având omul, care știe, că pe lângă oficiul de onoare, pe lângă poziția distinsă ce-i ofera postul de preot mai are și un traiu cinstit, își poate crește pruncii și nu e avisat a revni la alții de o poziție asemenea lui.

Etă de ce trebuie să ne cugetăm la aflarea mijloacelor pentru dotațiunea preoților preste tot.

Cu introducerea căsătoriei civile preoții noștri din puțin ce au avut, au pierdut mult din venitele lor, și nu e poporul nostru așa stricat, ca să nu vadă că ce au voit dușmanii preoților el se nu voiască.

Pe mine nu m'a mulțumit nici odată poziția aceea de cerșitorie ce o am oferit noi preotului.

Am insistat la totă buna ocazie ca să se schimbe înspre bine soarta preoților și voi înșiși în viitor și mai mult.

Cei câțiva floreni dela câteva cununii — nu schimbă întru nimica starea materială tristă a clerului nostru.

Posiția preoților a fost și este de tot deplorabilă și nu ne vom întorce la timpurile înainte de 1848 — ei vom cânta să mergem cu lumea înainte și să căutăm a ameliora soarta preoților, dacă e ca să mai avem preoți și în genere să mai susținem biserica.

Poporul nostru dă din sudorea sa la an milioane, pentru lucruri de cari el n'are nici un folos.

Poporul nostru susține prin aruncuri grele pe silvicultor care-l chinuie, pe judele care-l lovesc cu băta pe spinare, pe medicul cercului, pe care nici de nume nu-i aude, și pe câți alți păcătoși, fără de cari el ar putea fi.

Fără preot poporul nu poate fi. Mai este încă credință în poporul nostru, mai e simț religios și până-ace sunt aceste putem asigura și existența preotului, numai să voim și să nu așteptăm ca să ne vie pui fripiți în gură.

Am făcut aruncuri de mii de floreni în câte o comună spre scopuri bune, pentru edificarea de școli și biserici, și au eșit banii toți.

De ce?

Au vădit oamenii că e bine așa, și nici unul nu și-a lăsat legea pentru o contribuție care s'a făcut pentru un scop bun în interesul bine priceput al lui.

Învățătorii, înainte cu 4 ani au avut salariu de 30—40 fl., acum au 300 fl., și banii ăra, poporul îi dă bucuroși unde vede, că cel-ce ia 300 fl. e om cinstit, muncesc, asudă și se trudește pentru luminarea fiilor săi.

Oce numai pentru preoți se nu se potă face nimica? Chiar pentru preoți, pe cari poporul i ascultă și cinstește?

Ar fi o mare rușine, și o mare neglijență ca să nu se facă și pentru ei o schimbare spre bine.

Ori ce amănare involvă un pericol pentru biserică — și eu rēul îl aflui chiar în împrejurarea, că nu vom avea succesiunea în statul preoțesc, ei vom trebui să modificăm toate conclusele congresuale și regulamentele seminariale, dacă nu ne vom îngrijii de ameliorarea dotațiunei preoților.

Nicolau Ivan,
protopopul Albei-Iuliei.

Dotațiunea protopresbiterilor.

De un timp încoace mereu vedem publicându-se articuli referitori la îmbunătățirea stării materiale a preoților noștri, dar mai cu seamă la îmbunătățirea dotațiunii protopresbiterilor noștri.

Un lucru foarte laudabil și de folos. Căci cine cunoște starea materială miseră la care sunt aduși preoții,

dar mai cu seamă protopresbiterii noștri prin introducerea nouelor legi politice-bisericesci, acela nu poate privi indiferent la acea stare, carea nu este numai pentru cler păgubitore, ci este foarte umilitoare și pentru biserică.

Un cler în stare materială miseră nu poate impune nimenui și cu atât mai puțin poate impune prin inteligență, pe care nu și-o poate câștiga fără mijlocele materiale suficiente fiind silit a se lupta mereu pentru existența sa fizică personală.

Nu la acesta vreau însă să reflectez, căci acesta e un lucru prea bine cunoscut, de mult constatat și chiar de sine înțeles.

Nu vreau să reflectez nici la mijlocele propuse în acei articuli prin care s'ar putea îmbunătăți starea materială a clerului nostru.

Vreau însă să atrag atențiunea preoților noștri la unele împregiurări din trecut, pe cari durere, ori din nepricepere, ori din nepăsare nu le-a exploatat ori le-a exploatat numai în interesul personal și nu și în interesul bisericii, fără a cugeta la aceea, că cel ce se subtrage dela împlinirea datorințelor sale față de interesele publice, fie a celei bisericesci, scolare, ori de stat, numai în favorul său nu lucră, și urmările unei astfel de proceduri nu vor rămânea nesimțite într-un viitor mai apropiat, ori mai îndepărtat.

E vorba de administrarea averii bisericesci sau mai bine zis, de câștigarea de aceia.

Departe dela mine cugetul de a suspicioana pe cineva, că s'ar fi însușit sieși averi bisericesci, cu toate, că și de aceste cazuri potă se vor fi întâmplat, dar, că în multe comune averile bisericesci prin oameni incompetenți rău se administrează și fără conștiință, încă e lucru constatat.

Deci nu pot se nu-mi exprim adâncă înduioșare pentru pierderea vremilor mai bune, pe cari, durere, preoțimea noastră în cea mai mare parte nu le-a știut, ori n'a voit ale folosi și în interesul câștigării de averi bisericesci, ori în interesul sporirii acestora.

Era o vreme, când poporul nostru nu era așa împovărat cu dări din partea statului, au fost ani buni de recoltă, s'au aflat credincioși, cari prin o purtare corectă a preotului, ar fi făcut mari donațiuni bisericii, s'au împărțit bani publici, precum competențele din regalele rescumpărate din partea statului etc. etc. și întreb pe frații preoți: cari din ei s'au folosit de aceste ocazii și în interesul bisericii?

Onoare excepțiunilor, căci și de aceștia se vor fi aflat și se vor fi mai aflând câte unul. Ei, dar câți vor fi fost și câți mai sunt de categoria celorlalți!

Că vremile trecute au fost favorabile și pentru câștigarea de averi bisericesci, dovadă, starea materială bună ori la care au ajuns aproape toți preoții, dar mai cu seamă protopresbiterii noștri mai bătrâni. Cum unii chiar din nimica și numai din venitele accidentale parohiale, au ajuns la o stare materială personală foarte frumoasă, ore în același timp, nu puteau să aducă și biserica la o astfel de stare.

Ba da. Etă dar neglijența, iată dar păcatele tinerețelor și ale bătrânețelor neînțelepte din trecut!

Durere numai, că urmările acestei neglijențe, a acestor păcate, comise cu voie ori fără voie, le simțim noi cei tineri și într-un timp când isvoarele de câștig sunt atât de puține, dările atât de multe, și pretensiunile vieții atât de ecorbitante.

Cunosc personal vre-o câte-va comune, cari vor ilustra indeajuns această neglijență din trecut a preoților și a inteligenței noastre peste tot.

Din acestea voi aminti însă numai două, dar numai în general,

ca să nu dau ansă la descurajeri pentru îndreptare în viitoriu, când ar veni poate timpuri mai bune și s'ar putea repara greșala ori întrelăsarea, cine știe din ce interese, din trecut.

Una este o comună lângă Someș în comitatul Cojocnei, cu un pământ roditoriu, locuitori de diferite limbi, dar nestricăți încă moralicesc și în trecut cu o stare materială foarte bună, și foarte darnici pentru bisericile lor.

Înainte de acesta cu vre-o 12—14 ani făcându-se comasare, preoții celorlalte confesiuni (papistași și reformați) folosindu-se de ocazie și-au câștigat porțiuni canonică frumoasă. Er al nostru? Câștigându-și numai din venitele accidentale parohiale câte-va jugere de pământ pentru persoana sa, la întrebarea celorlalți: pentru ce nu umblă și dânsul după porțiuni canonică folosindu-se de ocazie: a răspuns: „Ce să-mi mai bat capul și cu averea altuia, destul am de lucru cu a mea!”

Etă deci o neglijență dintre cele mai condamnabile.

În urmă poporul prin comasare a sărăcit, dânsul a reposat, și dacă nu veneau într'ajutor bisericii doi credincioși, unul cu o donațiune circa de 600 fl., er altul cu o testațiune de vre-o 10 jugere de pământ, următorul lui nici nu ar avea unde să și plece capul și nici de unde să cumpere în cas de necesitate barem o lumină la biserică. Dar apoi scôla unde e? Preotul și învățătorul de unde se plătesc?

Altă comună este mai în nordul Transilvaniei. Împărțindu-se între locuitori (exclusiv români gr. ort) competențele din desdaunarea pentru regalele rescumpărate din partea statului, poporul era învoit să doneze bisericii competențele ce i-se cuveneau, dar inteligența, carea primea sume mai considerabile, nu s'a învoit, și astfel abia s'a putut rumpe din o sumă de vre-o 14000 fl. circa 1400 fl. pentru ridicarea unui edificiu scolar, dar și acela în mare parte necorespunzător și neînțelesat cu toate cele trebuincioase.

Și apoi câte vor fi încă casurile necunoscute de această natură!

Ba am auzit și despre casuri, că făcându-se donațiuni pe seama bisericii acelea au dispărut cu totul. Er poporul vădând aceasta a început a se demoraliza și dânsul și a nu mai dona nimic pe seama bisericii.

Ce se mai dicem despre anii cei buni în recolte, pe cari er nu i-a folosit preoțimea în favorul averilor proprii bisericesci.

Er ați mereu strigam după ajutoare din toate părțile, fără a ne cugeta la repararea greșelilor din trecut.

Așa însă nu mai merge

Mai întâiu aceste greșeli trebuie să le reparăm, și dacă vedem, că nu ne succed, numai atunci ni-e permis să strigam după ajutoare, și așa după cum strigam.

Cu comasările și cu regalele s'au cam isprăvit, ani buni în recolte însă ne mai potă trimite bunul Dumnezeu, tot așa se vor mai afla încă și oameni cu inima bună pentru biserică și alte întreprinderi accidentale pentru repararea acestor greșeli, deci pe lucru și nu numai după strigate după ajutoare din fondurile centrale, cari și așa nu mai pot acoperi trebuințele centrului.

Cu sistarea birourilor dlor asesori consistoriali și cu sistarea posturilor de cancelisti, măsuri propuse din partea dlii protopop Cupșa, încă nu ne vom mântui, nici ne vom feri, ci cu administrarea conștiințioasă a averilor deja existente bisericesci, multe puține câte sunt, și cu câștigarea de averi noi folosindu-ne înțeleptesce și cu bunăvoință și față de biserică la ocazii binevenite în viitoriu.

Acestea sunt de ocamdată reflecșiunile mele ce am voit a le face referitoare la cesiunea dotațiunii protopresbiterilor noștri, și în general a preoțimei noastre preste tot.

La timp de necesitate, voi mai reveni asupra acestui obiect, dar pentru orientare fac atenți pe frații preoți că încă, deși cu mai multă osteneală, dar tot se mai pot repara greșele din trecut, și că interesul privat totdeauna se cuprinde în interesul public, dar acesta foarte arare-ori în cel privat, cu deosebire atunci, când e vorba de existenței corporațiunii, cum e și biserica ca atare.

Vor afla reflecșiunile mele aprepțare sine ira et studio la cei interesați? Nu știu!

Mi-am făcut însă datorința dictată de conștiință și de buna intențiune în interesul bisericii și a clerului nostru preste tot.

Un preot mai tiner.

Noutăți.

Bal. „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, învita cu totă onoarea la balul care va avea loc în 8 Februarie 1896 st. nou în sala dela „Casa societății“ (Gesellschaftshaus). Începutul la 8 ore seara. Comitetul reuniunii. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii. Bilete de intrare: 1 fl. 50 cr. de persoană. — Loge pentru 4 persoane 8 fl. Bilete de intrare se pot primi pe lângă prezentarea învitării, în ziua balului dela 10—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m. la hotelul „Împăratul roman“ (Römischer Kaiser), camera Nr. 3, er sară la casă cu 2 fi. de persoană.

Serbarea „Arătării Domnului“ la miliția din Sibiu s'a săvârșit și în anul acesta cu multă solemnitate. Totă armata românească din loc, infanterie, vânători, artileria și cavaleria, a eșit sub conducerea majorului Marits la biserică „din grôpă“, cu flamura și musica regimentului Nr. 31 în frunte. Sfintirea apei s'a săvârșit la rîulețul din str. „Scheviss“. Oficiul divin l'au săvârșit preotul militar Ioan Broju împreună cu preoții Petru Simion și Gavril Hango. La eceniile pentru Majestatea Sa s'au dat obicinuitele trei salve, cărora a urmat imnul casei domnitoare executat de musica militară. La această solemnitate a luat parte și o mare mulțime din publicul civil.

Himen. Domnul George Jondrea teol. abs. și învățătoriu la școala capitală gr. or. română din Lugos și domnișora Macrina Sêrbu, fiica decedatului antiste orașenesc Ioan Sêrbu din Caransebeș, și vor serba cununia lor Dumitru în 14/26 Ianuarie a. e. la orele 3 p. m. în biserică catedrală gr. or. română din Caransebeș.

Sêrbii contra cântecelor și limbei magiare. Reuniunea femeilor sêrbe din Török-Becse (comit. Torontal) a dat în 12 Ianuarie a. e. un concert, la care o doamnă de naționalitate sêrbeseă a declarat, că va cânta și melodii magiare. Înainte de păsirea ei pe scenă însă publicul sêrbesc i-a dat să înțelgă, că dacă va încerca a cânta și melodii magiare, o va fluera fără nici o rezervă. Astfel respectiva doamnă trebui să abdică de rolul ei, er magiarii s'au depărtat foarte mâhniți pentru rușinea, ce au pățit.

În comuna St. Tamaș, reprezentanța comunală a hotărât cu mare majoritate de voturi, ca protocoalele adunărilor să se pörte numai în limba sêrbeseă.

Foile magiare sunt foarte supărate pentru aceste porniri din partea compatrioților noștri sêrbi.

Lasă să vadă și ei (magiarii) cum e dispozițiunea sufletescă, când cineva își vede cultura și limba națională delăturată ori batjocorită.

Delăturarea limbei magiare din protocoalele respectivei reprezentanțe comunale, s'a făcut cu tot dreptul, căci marea majoritate a locuitorilor din comuna amintită, e de naționalitate sêrbeseă și acest drept li-l dă și legea statului. Deci n'au pentru ce să supăra așa tare foile magiare. Ar ave motiv să se supere când dânsii ar fi în majoritate și li s'ar scôte limba din administrația cutare, cum de deci de ani să întemplă cu noi nemagiarii. Dar în cazul de față n'au pentru ce să supăra, căci numai legea făcută de ei, magiarii, s'a observat.

Sz. 8321—895 polg.

[3] 2—3

Hirdetmény.

A nagyszabeni kir. törvényszék közzé teszi, hogy a Szebenmegyébe kebeleztet. Szent Erzsébet község határának általános tagosítása megengedhetősége feletti tárgyalást Gunesch Mihály szt. erzsébeti földbirtokos és lakos kérelme folytán elrendelte s annak határnapjául **1896 évi márczius hó 2-ik napját d. e. 9 órakor** a szt. erzsébeti községi irodába kinttette.

Ezen tárgyalásra az összes érdekelt birtokosok azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy az arra meg nem jelenő birtokosok a tagosításba beleegyezőknek fognak tekintetni.

A nagyszabeni kir. törvényszéknek 1895. December hó 27. én tartott üléséből.

János Sándor,
elnök.

Sebestyén Imre,
jegyző.

Szebenvármegye alispánjától.

561—1896 sz. m. — V.

[1] 2—2

Pályázati hirdetmény.

Főispán úr ó méltóságának folyó hó 7-én kelt 3 számú felhívása folytán a Szebenvármegyénel újonnan rendszerezett, évi 750 frt fizetéssel és 150 frt. lakbérrel javadalmazott

IV. aljegyzői állomásra

ezennel pályázatot nyitok és felhívom azokat

a kik ezen állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883 évi I. tez. 3 §-a szerinti minősített-ségüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványait hozzám 14 nap alatt terjeszszék be.

Nagy-Szeben, 1896 január hó 10-én.

Reissenberger,
alispán.

Nr. 414/895

[4] 1—3

CONCOURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Délu-mare de clasa a III-a în protopresbiteratul Geógiului I. se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit annui de 400 fl. 96 cr v. a.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, dau comitetul parochial respectiv și oficiul protopresbiterial

Petițiunile de concurs instruite conform normelor în vigore, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiterial până la terminul susindicat.

Hondol, 16 Decembre 1895.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Geógiului I în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasiliu Pipeș,
protopresbiter.

De stat aprobată**II. LOTTERIE DE CLASSĂ UNGARĂ**

din incidentul espositiei millenare în Budapesta

120.000 de losuri cu **45.007** câștiguri împărțite în trei clase și un premiu.

Datul tragerii:

pentru classa I:
dela 5 până în 8 Februarie 1896.

pentru classa II:
dela 11 până în 14 Martie 1896.

pentru classa III:
dela 12 până în 8 Maiu 1896.

Prețurile losurilor (valabile pentru o classă):

1 întreg	1 jumătate	1 a deca parte	1 a doua deca parte
20.—	10.—	2.—	1 fl.

Prețurile losurilor complete (valabile pentru toate trei clasele):

1 întreg	1 jumătate	1 a deca parte	1 a doua deca parte
60.—	30.—	6.—	3 fl.

Câștigurile să plătesc întregi, libere de dare și taxe, și fără nici o reținere; tragerile stau sub supraveghierea autorităților statului și se fac în prezența unui notar public regesc. Publicând planul sortării, facem cunoscut, că losurile de ași înainte se pot căpăta pe lângă prețurile originale de mai sus dela colectorii făcuți cunoscuți prin placate.

Budapesta, 24 Decembre 1895.

Direcțiunea lotteriei de classă ungare.

**Cel puțin
tot al treilea los
câștigă**

SANSE DE CÂȘTIG

ca și cari încă n'au mai fost nici odată
oferă

**Cel puțin
tot al treilea los
câștigă**

II. LOTTERIE DE CLASSĂ UNGARĂ

aprobată de stat.

450.007 câștiguri în bani, împărțite în 3 clase în sumă totală de **9,200.000** corone.

Cel mai mare câștig în cazul cel **UN MILION** corone.
mai favorabil

Tragerea clasei I:
Dela 5 până în 8 Februarie 1896.

Tragerea clasei II:
Dela 11 până în 16 Martie 1896.

Tragerea clasei III:
dela 12 până în 28 Maiu 1896.

Planul de câștig:

Câștiguri	Corone	Corone
1 á	80.000=	80.000
1 "	60.000=	60.000
1 "	40.000=	40.000
1 "	30.000=	30.000
1 "	20.000=	20.000
1 "	15.000=	15.000
1 "	10.000=	10.000
2 "	8000=	16.000
8 "	4000=	32.000
10 "	2008=	20.000
13 "	1000=	13.000
100 "	400=	40.000
860 "	200=	172.000
9000 "	80=	720.000
10.090	Câștiguri la oală	1,268.000

Planul de câștig:

Câștiguri	Corone	Corone
1 á	100.009=	100.000
1 "	60.000=	60.000
1 "	40.000=	40.000
1 "	30.000=	30.000
1 "	20.000=	20.000
1 "	15.000=	15.000
1 "	10.000=	10.000
2 "	8000=	16.000
8 "	4000=	32.000
10 "	2000=	20.000
13 "	1000=	13.000
100 "	400=	40.000
860 "	200=	172.000
9000 "	120=	1,080.000
10.000	Câștiguri la oală	1,648.000

Planul de câștig:

Câștiguri	Corone	Corone
1 premiu	600.000=	600.000
1 á	400.000=	400.000
1 "	300.000=	300.000
1 "	200.000=	200.000
1 "	100.000=	100.000
2 "	40.000=	80.000
2 "	20.000=	40.000
5 "	10.000=	50.000
10 "	8000=	80.000
34 "	6000=	204.000
100 "	2000=	200.000
200 "	1000=	200.000
2650 "	200=	530.000
22.000 "	150=	3.300.000
25.007 "	Câștiguri și 1 premiu	6,284.000

Prețurile losurilor (valabile pentru o classă):

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.— floreni

Losuri complete (valabile pentru toate trei clasele):

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— floreni

[227] 2—5

Recomandă și trimite pe lângă înaintarea mai întâi a prețului sau pe lângă rambursă postală

Budapesta,
Servitenplatz Nr. 3.

Carl Heintze,

Budapesta,
Servitenplatz Nr. 3.

Adresa telegrafică:
**Lottoheintze,
Budapesta.**

Pentru siguranță se recomandă, a cere trimiteria losurilor în scrisori recomandate și are să se trimită pe lângă prețurile originale de mai sus ale losurilor pentru portul scrisorilor recomandate și pentru listele de tragere la losurile de classă 25 cr., pentru porto și cele 3 liste de tragere la comandarea losurilor complete 50 cr.

La I lotterie de classă ungare am împărțit ea la mușterii mei următoarele câștiguri principale: Câștigul principal de 400,000, 200,000, 100,000, 30,000, 50,000 de corone etc. etc.

Adresa telegrafică:
**Lottoheintze,
Budapesta.**